

МУҚАДДАС КИТОБ

ИНЖИЛ

—

ТАВРОТДАН

МУСО ПАЙҒАМБАРНИНГ
БИРИНЧИ КИТОБИ

ИЪТИДО

—

ЗАБУР

Библияни
таржима қилиш институти
Стокгольм
1992

²⁷ Агар Мен жинларни иблиснинг кучи билан кувиб чиқараётган бўлсам, у ҳолда сизларнинг ўғилларингиз кимнинг кучи билан кувиб чиқаради? Шу боис, уларнинг ўзи сизларни ҳукм қиладилар. ²⁸ Магар Мен Худонинг Рухи билан жинларни кувиб чиқараётган эканман, у демак, Худонинг Шохлиги сизларга етиб келган.

²⁹ Уйнинг эгаси бўлган бакуват кишини аввал боғлаб қўймасдан туриб, биров унинг уйига кириб, мол-мулкни ўғирлаб кета олармиди? Фақат шундай қилибгина уйни талаш мумкин. ³⁰ Қим. Мен билан бирга бўлмаса, Менга қаршидир. Қим. Мен билан бирга йиғмаса, сочади.

³¹ Шунинг учун сизларга айтаман: инсонларнинг ҳар қандай гуноҳи ва куфрлиги кечирилади. Лекин *Муқаддас Рухни* куфр қилганлар* кечирилмайди. ³² Қим Инсон Ўғлига қарши сўз айтса, кечирилади. Лекин қим *Муқаддас Рухга* қарши сўз айтса, икки дунёда ҳам кечирилмайди.

³³ Ё дарахтни яхши дер экансиз, мевасини ҳам яхши денг. Ёки дарахтни ёмон дер экансиз, мевасини ҳам ёмон денг. Чунки ҳар бир дарахт ўз мевасидан билинур. ³⁴ Вой илонлар зоти-ей! Сизлар ёвуз бўла туриб, қандай қилиб яхши сўзлай оласиз? Ахир, одамнинг дилида нима бўлса, тили ўшани гапиреди-ку! ³⁵ Яхши одам *юрагининг* яхшилик хазинасидан яхшилик чиқарур. Ёмон одам *юрагининг* ёмонлик хазинасидан ёмонлик чиқарур. ³⁶ Мен сизга дейманки: инсонлар айтадиган ҳар бир бехор сўзи учун қиёмат кунда ҳисоб берадилар. ³⁷ Сен ўз сўзларинг асосида ё оқланасан, ёки айбланасан».

Исодан далил сўраш

³⁸ Шунда уламолар ва фарзйилардан баъзилари Исога: «Устоз, биз Сендан шуларнинг бирон бир далилини кўрмоқчимиз», — дедилар.

³⁹ Исо уларга жавобан деди: «Бу ёвуз ва субутсиз насл далил изляпти, лекин Юнус пайғамбарнинг аломатидан бошқа унга далил берилмайди. ⁴⁰ Юнус пайғамбар уч куну уч тун кит қорнида бўлгани каби, Инсон Ўғли ҳам худди шундай уч куну уч тун ер бағрида бўлади. ⁴¹ Ниневия одамлари қиёмат кунда бу насл билан бирга тирилиб, уни Маҳкум этадилар. Чунки улар Юнуснинг ваъзи сабабли тавба-тазарру қилганлар! Ва

*31. (МУҚАДДАС) РУХНИ КУФР ҚИЛИШ: Худо Рухини ва Унинг фаолиятини шайтон иши деб айтиш; яна қ. Лука 12:10.

мана, Юнусдан буюкроғи шу ердадир. ⁴² Жануб маликаси* қиёмат кунда бу насл билан бирга кўтарилиб, уни маҳкум этади. Чунки у Сулаймоннинг ҳикматини тинглаш учун дунёнинг олис буржидан келган эди. Ва мана, Сулаймондан буюкроғи шу ердадир.

⁴³ Ёвуз рух инсондан чиқиб кетганидан сўнг, роҳат излаб сўвсиз ерларни айланади ва тополмагач: ⁴⁴ «Мен чиққан уйимга қайтиб бораман», — дейди. У уйга келгач уни кимсасиз, сулурилган ва йиғиштирилган ҳолда топади. ⁴⁵ Ушанда бориб, ўзидан ёвузроқ яна етгита рухни ўзига эргаштиради ва уйга кириб яшайдилар. У одамнинг сўнгги аҳволи эса аввалгидан баттар бўлади. Бу ёмон насл билан ҳам шундай бўлади».

Исонинг онаси билан укалари

⁴⁶ Исо халқ оmmasига хали гапириб турган вақтда, Унинг онаси билан укалари келиб қолишди. Улар ташқарида кутиб туриб, У билан гаплашмоқчи бўлишди. ⁴⁷ Қимдир Исога:

— Мана, онанг ва укаларинг ташқарида Сен билан гаплашмоқчи бўлиб туришибди, — деди. ⁴⁸ Исо буни айтган кишига жавоб бериб:

— Менинг онам қим? Укаларим қим? — деди. ⁴⁹ Сўнг қўли билан шогирдларини кўрсатиб:

— Мана, Менинг онам ва укаларим! — деди. ⁵⁰ — Қимда қим осмондаги Отаниннг иродасини бажо келтирса, у Мениннг укам, синглим ва онам бўлади.

13-БОБ

Худо Шохлигини тасвирловчи етгита масал

¹ Ўша куни Исо уйдан чиқиб, қўл бўйида ўтирди. ² Унинг олдида анчагина халойиқ тўплангач, У қайикқа тушиб ўтирди. Бор халойиқ эса қирғоқда Унга кўз тикди. ³ Исо уларга масал йўли билан кўп насихатлар қилди:

*42. ЖАНУБ МАЛИКАСИ: Подшоҳ Сулаймонни йўқлаб борган Шабо (бутунги Яман) маликаси; (айн. Таарот, 3-Подш. 10-боб).

1. Уруғ сепувчи

«Уруғ сепувчи уруғ сепгани чиқибди. ⁴Уруғ сепаетганда баъзи уруғлар йўл ёқасига тушибди. Қушлар учиб келиб, уларни чўқиб кетибди. ⁵Бошқа баъзи уруғлар эса тулпроғи кам тоцлоққа тушибди. Тупроқ саёз бўлганидан, уруғлар тез кўкариб чиқибди. ⁶Бироқ кўёш чиққач, сўлиб, илдири бўлмагани учун қуриб қолибди. ⁷Яна бошқа баъзи уруғлар тиканлар орасига тушибди. Тиканлар ўсиб, уруғларни бўғиб қўйибди. ⁸Яна бошқа уруғлар эса яхши ерга тушиб, баъзиси юз, баъзиси олтимиз, баъзиси ўттиз қат ҳосил берибди. ⁹Кимнинг эшиттар қулоғи бўлса, эшитсин!»

Масалларнинг мақсади

¹⁰Шогирдлар яқинроқ келиб, Исодан: — Нега халққа масаллар билан гапиряпсан? — деб сўрадилар. ¹¹У уларга жавоб бериб деди: — Чунки Осмон Шохлигининг* сирларини билиш қобилияти сизларга берилган, уларга берилмаган. ¹²Зеро қимда бор бўлса, унга яна берилади ва у мўлчиликда бўлади. Аммо қимда йўқ бўлса, бори ҳам ундан тортиб олинади. ¹³Халққа масал билан гапиришимнинг сабаби шундаки, улар қараб туриб кўрмайдилар, қулоқ солиб туриб эшитмайдилар ва англамайдилар. ¹⁴Илаёт пайғамбарнинг қаромати уларга жуда тўғри келади, мана Худо шундай деган:

«Тинглаб турсангиз-да, англамайсизлар,

Қараб турсангиз-да, кўролмайсизлар.

¹⁵Бу халқнинг дилини-чи ёғ босган,

Аранг эшиттар қулоқлари ҳам,

Кўзларини эса юмиб олганлар.

Кўз кўрсин деб, қулоқ эшитсин деб,

Дил фаросатли бўлсин деб,

Менга илтижо қилсалар эди,

Мен уларга шифо берар эдим».

¹⁶Лекин кўзларингиз кўраётган ва қулоқларингиз эшитаётган сизлар қандай бахтлисизлар! ¹⁷Сизга чинини айтайин: не-не пайғамбару солиҳлар сиз кўраётганларни кўришни орзу

*11. ОСМОН ШОХЛИГИ: Худонинг салтанати.

қилганлар-у кўролмаганлар, сиз эшитаётганларни эшитишни орзу қилганлар-у эшитолмаганлар.

Уруғ сепувчи ҳақидаги масалнинг маъноси

¹⁸«Энди сизлар уруғ сепувчи ҳақидаги масални яхши тингланглар. ¹⁹Худонинг Шохлиги туғрисидаги каломни эшитиб, уқиб олмаган ҳар бир кишига ёвуз шайтон келиб, унинг юрагига экилган эзгулик уруғларини уғирлаб кетади. Йўл ёқасига тушган уруғлар ана шуларга ишоради. ²⁰Тоцлоққа сепилган уруғлар эса шундай кишини билдиради: у каломни эшитмас эшитмас севинч билан қабул қилаверади. ²¹Лекин илдири йўқ, бекарор киши бўлгани учун, калом туфайли қайғу ёки қувғинга дучор бўлган ҳамон васвасага тушиб қолади. ²²Тиканлар орасига сепилган уруғлар эса шундай одамни билдиради: у каломни эшитса-да, бу дунёнинг ташвишлари ва бойлиқ ружуи каломни бўғиб ташлайди ва калом самарасиз қолади. ²³Яхши ерга сепилган уруғлар эса, каломни эшитиб уни уқиб оладиган одамни билдиради. Бундай киши, албатта, самарали бўлади; кими юз, кими олтимиз, кими ўттиз қат ҳосил беради».

2. Бегона ўт

²⁴Исо уларга бошқа бир масални келтирди: «Осмон Шохлиги ўз даласига яхши уруғ сепган бир одамга ўхшайди. ²⁵Ҳамма ухлаб ётганда, у одамнинг душмани келиб буғдой орасига бегона ўт* уруғларини сешиб кетибди. ²⁶Экин кўкариб бошок чиқарганида, бегона ўтлар ҳам пайдо бўлибди. ²⁷Ер эгасининг хизматкорлари келиб:

— Хўжайин, сиз далангизга яхши уруғ сепган эмасингизми? Энди бу бегона ўтлар қаердан пайдо бўлди? — деб сўрашибди.

²⁸— Бу душмanning ишидир, — дебди ер эгаси.

— Истасангиз, биз бориб уларни юлиб ташлаймиз, — дейишибди хизматкорлар.

²⁹— Йўқ, — дебди у, — сизлар бегона ўтларни юлаётганда, улар билан бирга буғдойни ҳам юлиб олишингиз мумкин.

³⁰Ўрим-йиғим вақтигача қўйинглар, у ҳам, бу ҳам бирга ўсаверсин. Ўрим-йиғим бўлгач, мен ўроқчиларга: „Олдин бегона

*25. БЕГОНА ЎТ: тўғрироғи, мастак (галла экинлари орасида ўсиб қалладан аранг фарқланадиган, дони захарли ёввойи ўт).

6-БОБ

Дастлабки олти мухрни бузиш

¹ Кейин мен Қўзининг етти мухрдан бирини бузганини кўрдим. Ўша пайтда тўрт жондордан бири момақалдирокқа ўхшаш овоз билан: «Чиқиб қарагин!» — деганини эшитдим. ² Мен бир қарасам, бир оқ отни, устида камалаги бор суворини кўрдим. Унга бир тож берилди. У голибларча йўлга отланди, яна ғалаба қозонишга чиқди.

³ Қўзи иккинчи мухрни бузганда, иккинчи жондор: «Чиқиб қарагин!» — деганини эшитдим. ⁴ Шу пайт бошқа жийрон от чиқиб қолди. Отликка катта қилич — инсонлар бир-бирини золимларча ўлдириши учун дунёдан тинчликни олиш қудрати берилди.

⁵ Қўзи учинчи мухрни бузганда, учинчи жондор: «Чиқиб қарагин!» — деганини эшитдим. Бир қарасам, қора бир от чиқаётганини кўрдим. Отлиқнинг қўлида тарози бор эди. ⁶ Мен тўрт жондорнинг орасидан шундай бир овоз эшитгандай бўлдим: «Бир тоғора буғдой бир кумуш тангага*, уч тоғора арпа бир кумуш тангага. Аммо зайтун ёғи ва шаробга зарар етказма!»

⁷ Қўзи тўртинчи мухрни бузганда, «Чиқиб қарагин!» деган тўртинчи жондорнинг овозини эшитдим. ⁸ Бир қарасам, бир саман от чиқаётган экан. Отга минган суворининг номи Ўлим эди. Тамуғ* унинг кетидан келаётган эди. Уларга қилич билан, қаҳатчилик ва ўлат билан, ернинг ваҳший ҳайвонлари билан, одамларни қириш учун ернинг тўртдан бир қисми устидан ҳокимлик берилди.

⁹ Қўзи бешинчи мухрни бузганда, Худонинг каломи ва берган шаҳодатлари туфайли шаҳид бўлганларнинг жонларини қурбонгоҳ поясида кўрдим. ¹⁰ Баланд овоз билан фарёд қилиб шундай дердилар: «Эй муқаддас ва ҳаққоний Ҳукмдор, қачонгача ҳукм этмай ва дунёда яшаётганлардан қонимизнинг интиқомини олмай турасан?» ¹¹ Уларнинг ҳар бирига оқ либос берилди. Ўзлари каби ўлдириладиган ҳамкор ва биродарлари

*6. КУМУШ ТАНГА: юнон. динор - тақр. бир кунлик иш ҳақи; кўрсатилган нархлар оғир қаҳатчилик даврини билдиради.

*8. ТАМУҒ: юнон. Ҳадес; луғатга қ.

¹³ Кейин қарасам, осмоннинг ўртасида учиб бораётган бир бургут* баланд овоз билан шундай деганини эшитдим: «Карнайларини чаладиган бошқа учта фариштанинг карнай садосидан ер юзида яшаётганларнинг ҳолига вой, вой, вой!»

9-БОБ

Бешинчи карнай:

Тубсизлик қаъридан чиққан чигирткалар

¹ Бешинчи фаришта карнай чалди. Осмондан ерга тушган бир юлдузни кўрдим. Унга тубсизлик қаърининг калити берилган эди. ² У тубсизлик қаърининг қулфини очди. Тубсизлик қаъридан катта ўчоқдан ўрлаётган дудга ўхшаш тутунлар чиқди. Тубсизлик қаъридан ўрлаётган тутундан қуёш ва ҳаво қоронғилашиб кетди. ³ Тутундан чигирткалар чиқиб, ер юзига тарқалди. Уларга ер юзидаги чаёнларнинг кучига ўхшаш бир куч берилган эди. ⁴ Чигирткаларга ер юзидаги ўт-ўланларга ҳам, биронта кўкаламзор ёки дарахтга ҳам тегманглар, фақат пешаналарида Худонинг муҳри бўлмаган одамларгагина зарар етказинглар, деб буюрилди. ⁵ Чигирткаларга одамларни ўлдиришга эмас, фақат уларга беш ой азоб беришга рухсат этилди. Улар берган азоб эса чаён инсонни чаққандаги азобдай эди. ⁶ Бу ҳодиса содир бўладиган кунларда инсонлар ўлимни излайдилар, аммо уни топа олмайдилар. Ўлимни истаб қоладилар, аммо ўлим улардан қочади.

⁷ Чигирткаларнинг кўриниши жангга шайланган отларга ўхшар эди. Уларнинг бошида олтин тожга ўхшаш буюмлар бор, юзлари эса одамсимон эди. ⁸ Сочлари аёллар сочига, тишлари эса арслон тишига ўхшар эди. ⁹ Кўкраклари худди темир зирхдай, қанотларининг товуши эса урушга елиб бораётган тумонат отлару жанг араваларининг товушини эслатар эди. ¹⁰ Чаёнларга ўхшаш думлари ва нишлари бор эди. Инсонларга беш ой зарар етказиш учун олган қудратлари ўша думларида эди. ¹¹ Уларнинг устида тубсизлик қаърининг фариштаси ҳукмронлик қилади. Бу фариштанинг оти яҳудийча Абаддўн*, юнонча Аполлион* демақдир.

*13. Бошқа қўлёзмалар бўйича, фаришта.

*11. АБАДДЎН, АПОЛЛИОН: иккови ҳам «ҳалокат», «ҳалок қилувчи» демақдир; яна қ. Забур 87:12-13.